

Υπόθεση C-425/22

Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

28 Ιουνίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Κύρια (Ουγγαρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

7 Ιουνίου 2022

Αναιρεσείουσα:

MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.

Αναιρεσίβλητη:

Mercedes-Benz Group AG

[παραλειπόμενα]

**Διάταξη του Κύρια (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Ουγγαρία) επιληφθέντος
αιτήσεως αναιρέσεως**

[παραλειπόμενα]

Ενάγουσα: MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. ([παραλειπόμενα] Βουδαπέστη
[παραλειπόμενα])

Εναγομένη: Mercedes-Benz Group AG ([παραλειπόμενα] Στουτγάρδη,
Γερμανία)

Αντικείμενο της διαφοράς: Αγωγή αποζημιώσεως

Αναιρεσείουσα: Η ενάγουσα

Ονομασία του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου [παραλειπόμενα]:

Fővárosi Ítéltábla (Ανώτερο Δικαστήριο Βουδαπέστης-Πρωτευούσης, Ουγγαρία) [παραλειπόμενα]

Ονομασία του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου [παραλειπόμενα]:

Fővárosi Törvényszék (δικαστήριο Βουδαπέστης-Πρωτευούσης, Ουγγαρία) [παραλειπόμενα]

Διατακτικό

Το Κύρια (Ανώτατο Δικαστήριο, Ουγγαρία) υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

1. Όταν μητρική εταιρία ασκεί αγωγή αποζημιώσεως λόγω αντίθετης προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφοράς άλλης εταιρίας για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν από την εν λόγω συμπεριφορά αποκλειστικά και μόνον οι θυγατρικές της, καθορίζεται το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία με κριτήριο την έδρα της μητρικής εταιρίας, ως τόπο όπου συνέβη το ζημιόγONO γεγονός κατά την έννοια του άρθρου 7, σημείο 2, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (στο εξής: κανονισμός Βρυξέλλες Ια);

2. Ασκεί επιρροή, για τον σκοπό της εφαρμογής του άρθρου 7, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, το γεγονός ότι, κατά τον χρόνο των διαφορών αποκτήσεων που αποτελούν αντικείμενο της διαφοράς, δεν ανήκαν όλες οι θυγατρικές στον όμιλο εταιριών της μητρικής εταιρίας;

[παραλειπόμενα]

Σκεπτικό

Αντικείμενο της διαφοράς και κρίσιμα πραγματικά περιστατικά

- 1 Με την οριστική απόφαση που εξέδωσε στις 19 Ιουλίου 2016 στην υπόθεση ανταγωνισμού ΑΤ.39824 – Φορτηγά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπίστωσε ότι η αναιρεσίβλητη, με έδρα τη Γερμανία, είχε μετάσχει, μαζί με άλλες εταιρίες, σε σύμπραξη στο διάστημα από τις 17 Ιανουαρίου 1997 έως τις 18 Ιανουαρίου 2011, η οποία συνίστατο στην εναρμόνιση των μεικτών τιμών καταλόγου των μεσαίων φορτηγών (βάρους μεταξύ 6 και 16 τόνων) και των βαρέων φορτηγών (βάρους άνω των 16 τόνων) στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, συμπεριφορά η οποία συνιστούσε διαρκή παράβαση των απαγορεύσεων που θεσπίζονται στο άρθρο 101 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΑΕ) και στο άρθρο 53 της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

- 2 Η αναιρεσεύουσα, ανώνυμη εταιρία με έδρα την Ουγγαρία, εισηγμένη στο χρηματιστήριο αξιών της Βουδαπέστης, έχει τον απόλυτο έλεγχο των εταιριών που ανήκουν στον Όμιλο MOL. Η αναιρεσεύουσα είναι πλειοψηφικός μέτοχος ή ασκεί άλλως αποκλειστικό έλεγχο επί διαφόρων εταιριών, όπως η MOLTRANS, με έδρα την Ουγγαρία· η INA, με έδρα την Κροατία· οι Panta και Nelsa, με έδρα την Ιταλία· η ROTH, με έδρα την Αυστρία και η SLOVNAFT, με έδρα τη Σλοβακία. Κατά το διάστημα της παράβασης που καθόρισε η Επιτροπή με την προμνησθείσα απόφαση, οι ως άνω θυγατρικές της αναιρεσεύουσας απέκτησαν εμμέσως από την αναιρεσίβλητη, κατά κυριότητα ή στο πλαίσιο χρηματοδοτικής μίσθωσης, συνολικά 71 φορτηγά σε διάφορα κράτη μέλη.
- 3 Με την αγωγή της, η αναιρεσεύουσα ζήτησε από το δικαστήριο να διατάξει την αναιρεσίβλητη να της καταβάλει το ποσό των 530 851 ευρώ, πλέον τόκων και εξόδων, υποστηρίζοντας ότι αυτό ήταν το ποσό που οι θυγατρικές της είχαν καταβάλει καθ' υπέρβαση για τα διάφορα φορτηγά ως αποτέλεσμα της σύμπραξης με αντικείμενο τις τιμές που διαπίστωσε η Επιτροπή. Ως ελέγχον μέλος του ομίλου εταιριών και επικαλούμενη τη θεωρία της οικονομικής ενότητας, η αναιρεσεύουσα θέλησε να ασκήσει η ίδια τις αξιώσεις αποζημίωσης των θυγατρικών κατά της αναιρεσίβλητης. Βάσει του άρθρου 7, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, η αναιρεσεύουσα θεώρησε ότι το δικαστήριο που είχε διεθνή δικαιοδοσία είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια δικαιοδοσίας του οποίου βρίσκεται η έδρα της, ως τόπος στον οποίο ευρίσκεται το επίκεντρο των οικονομικών και περιουσιακών συμφερόντων του ομίλου εταιριών και, επομένως, ως τόπος στον οποίο είχε επέλθει τελικώς το ζημιογόνο γεγονός. Ως ελέγχουσα εταιρία του ομίλου της, η αναιρεσεύουσα θεώρησε ίδιες ζημίες τις ζημίες που είχαν υποστεί οι θυγατρικές της.
- 4 Η αναιρεσίβλητη άσκησε ένσταση αναρμοδιότητας, υποστηρίζοντας ότι η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου δεν μπορούσε να θεμελιωθεί στη διάταξη που επικαλέστηκε η αναιρεσεύουσα.
- 5 Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο εξέδωσε αυτεπαγγέλτως διάταξη περί καταργήσεως της δίκης. Με την εν λόγω διάταξη αποφάνθηκε ότι το κριτήριο ειδικής δικαιοδοσίας που προβλέπεται στο άρθρο 7, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια πρέπει να ερμηνεύεται στενά, κατά τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Δικαστήριο), μπορεί δε να εφαρμοσθεί μόνο σε περίπτωση ύπαρξης ιδιαίτερος στενού συνδέσμου. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκρινε ότι, στην περίπτωση της συγκεκριμένης σύμπραξης, δεν ήταν δυνατό να καθορισθεί ο τόπος επέλευσης του ζημιογόνου γεγονότος, δεδομένου ότι υπήρχαν πλείονες συμβάσεις οι οποίες είχαν συναφθεί στο πλαίσιο συναντήσεων και συζητήσεων που πραγματοποιήθηκαν σε διάφορα κράτη μέλη. Εξ αυτού, συνήγαγε ότι έπρεπε να εξακριβωθεί αν η Ουγγαρία μπορούσε να προσδιορισθεί ως τόπος επέλευσης της ζημίας. Συναφώς, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκρινε ότι η ζημία της αναιρεσεύουσας ήταν αμιγώς περιουσιακή ζημία και, ως εκ τούτου, παρέπεμψε στην ερμηνεία που περιέχεται στην απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιουνίου 2004, Kronhofer (C-168/02, EU:C:2004:364), κατά την οποία το γεγονός και μόνο ότι ο ενάγων υπέστη ζημία λόγω της απώλειας, σε άλλο κράτος

μέλος, ορισμένων περιουσιακών στοιχείων του δεν συνεπάγεται ότι η κατοικία του ενάγοντος (στην περίπτωση αυτή, η έδρα του) μπορεί να θεωρηθεί τόπος στον οποίο επήλθε η ζημία. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο υπογράμμισε επίσης ότι οι κρίσεις του Δικαστηρίου σε σχέση με αγωγές αποζημιώσεως λόγω παραβίασεως του δικαίου του ανταγωνισμού δεν εφαρμόζονται στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, καθότι, στην υπό κρίση υπόθεση, δεν είναι η αναιρεσείουσα, αλλά οι θυγατρικές της, των οποίων η έδρα βρίσκεται σε άλλα κράτη μέλη της Ένωσης, που απέκτησαν τα φορτηγά και που υπέστησαν όντως τη ζημία λόγω στρεβλώσεως του ανταγωνισμού κατά τον καθορισμό των τιμών. Ως εκ τούτου, ελλείψει κατάλληλου συνδέσμου, η έδρα της αναιρεσείουσας, ως ελέγχοντος μέλους του ομίλου εταιριών, δεν δημιουργεί αρκούντως στενό δεσμό μεταξύ του αντικειμένου της διαφοράς και των ουγγρικών δικαστηρίων και, επομένως, δεν πληρούται το βασισμένο στην κατοικία του ενάγοντος κριτήριο διεθνούς δικαιοδοσίας.

- 6 Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο το οποίο επιλήφθηκε της εφέσεως που άσκησε η αναιρεσείουσα επικύρωσε, με διάταξη, την πρωτόδικη απόφαση. Αφού εξέτασε τους λόγους της εφέσεως, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο αποφάνθηκε ως εξής: τα φορτηγά δεν αποκτήθηκαν από την αναιρεσείουσα, αλλά αυτή υποστήριξε απλώς και μόνο, με το δικόγραφο της αγωγής της, ότι κρίσιμο στοιχείο για τη θεμελίωση της διεθνούς δικαιοδοσίας ήταν το επίκεντρο των οικονομικών συμφερόντων και δραστηριοτήτων της και, επομένως, κατά την αναιρεσείουσα, ως μητρική εταιρία του ομίλου, η έδρα της είναι ο τόπος επέλευσης του ζημιολογού γεγονότος. Συμπληρώνοντας το σκεπτικό της απόφασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έκρινε ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η θεωρία της οικονομικής ενότητας εφαρμόζεται μόνον προκειμένου να διαπιστωθεί η ευθύνη λόγω παραβίασεως του δικαίου του ανταγωνισμού και δεν μπορεί να ερμηνευθεί *a sensu contrario* σε σχέση με τον ζημιωθέντα. Κατά το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, την άποψη της αναιρεσείουσας δεν στηρίζουν ούτε οι δικαστικές αποφάσεις τις οποίες επικαλείται. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έκρινε ότι, κατά το άρθρο 7, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, κρίσιμο στοιχείο είναι ο τόπος επέλευσης της ζημίας και ότι ο εν λόγω τόπος πρέπει να προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη την έδρα της ζημιωθείσας [εταιρίας] και όχι την έδρα της ελέγχουσας [εταιρίας] ή τις περιστάσεις της πράξης που αυτή πραγματοποίησε. Ως εκ τούτου, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο δεν θεωρεί ότι ασκεί επιρροή, για τη θεμελίωση της διεθνούς δικαιοδοσίας, ούτε η έννοια της επιχείρησης ούτε η θεωρία της οικονομικής ενότητας που επικαλέσθηκε η αναιρεσείουσα και, κατ' αυτό, όσον αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία, είναι αλυσιτελές το ζήτημα του ποια οντότητα ασκεί τον έλεγχο επί της ζημιωθείσας οντότητας. Όπως και το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο τόνισε ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, δεν ήταν η αναιρεσείουσα αυτή που απέκτησε και πλήρωσε τα φορτηγά που αποτέλεσαν αντικείμενο της σύμπραξης, αλλά οι θυγατρικές της, και, επομένως, τη ζημία δεν υπέστη η αναιρεσείουσα, αλλά οι θυγατρικές της. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο επισήμανε επίσης ότι, κατά την ερμηνεία που έδωσε το Δικαστήριο με την απόφαση της 21ης Μαΐου 2015, *CDC Hydrogen Peroxide* (C-352/13, EU:C:2015:335), η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επιλαμβάνεται της υπόθεσης περιορίζεται στη

ζημία που υπέστη η επιχείρηση η οποία εδρεύει εντός της περιφέρειας δικαιοδοσίας του και, επομένως, ο σύνδεσμος που συνίσταται στον τόπο επέλευσης της ζημίας δεν μπορεί να μεταβληθεί, ειδικότερα, μέσω της εφαρμογής από τον ζημιωθέντα της θεωρίας της οικονομικής ενότητας, η οποία δεν αναγνωρίζεται από τους κανόνες περί απονομής της διεθνούς δικαιοδοσίας.

- 7 Η αναιρεσείουσα άσκησε αναίρεση κατά της οριστικής διατάξεως του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου και ζήτησε τη συνέχιση της διαδικασίας ενώπιον των δικαστηρίων που επιλήφθηκαν προηγουμένως της υπόθεσης. Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι τα εν λόγω δικαστήρια υπέπεσαν σε πλάνη κατά την ερμηνεία του άρθρου 7, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια και κατάργησαν πάρα τον νόμο τη δίκη. Κατ' αυτήν, η θεωρία της οικονομικής ενότητας έχει σημασία και για τη θεμελίωση της διεθνούς δικαιοδοσίας, καθότι η αναιρεσείουσα, ως μοναδική ελέγχουσα εταιρία του ομίλου εταιριών, καθορίζει την οικονομική στρατηγική των εταιριών που απαρτίζουν τον όμιλο, μέσω της οποίας επηρεάζεται άμεσα από την αποδοτική ή μη λειτουργία των εν λόγω εταιριών. Ως εκ τούτου, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η έννοια της επιχείρησης πρέπει να ερμηνευθεί με ενιαίο τρόπο. Η αναιρεσείουσα εκθέτει αναλυτικά τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία σε αγωγές αποζημίωσης λόγω παραβίασεως του δικαίου του ανταγωνισμού. Η αναιρεσείουσα επισημαίνει επίσης ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη κατά την ερμηνεία της προμνησθείσας απόφασης CDC Hydrogen Peroxide, καθότι, καίτοι στην πραγματικότητα η επίμαχη απόκτηση αξιώσεων δεν σκοπούσε –όπως διαπίστωσε το Δικαστήριο στην εν λόγω υπόθεση– την άσκηση των διαφόρων αγωγών ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου, ο σύνδεσμος αυτός προέκυπτε, ακριβώς, λόγω της έννοιας της οικονομικής ενότητας.
- 8 Με το υπόμνημα αντικρούσεως της αιτήσεως αναίρεσεως, η αναιρεσίβλητη ζητεί την επικύρωση της οριστικής διατάξεως. Υποστηρίζει ότι η αναιρεσείουσα δεν απέκτησε κανένα από τα φορτηγά που αποτελούν αντικείμενο της σύμπραξης και, επομένως, δεν υπέστη η ίδια τη ζημία. Η αναιρεσίβλητη θεωρεί ότι η θεωρία της οικονομικής ενότητας που επικαλέσθηκε η αναιρεσείουσα δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τον τρόπο που αυτή προβάλλει, ο οποίος δεν βρίσκει έρεισμα ούτε σε κανόνα δικαίου ούτε στη νομολογία του Δικαστηρίου, το οποίο με καμία απόφασή του δεν έχει εξετάσει το ενδεχόμενο εφαρμογής της εν λόγω θεωρίας από τον ζημιωθέντα, ούτε, ενδεικτικώς, με την απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2021, Sumal (C- 882/19, EU:C:2021:800), η οποία εκδόθηκε μετά την έκδοση της οριστικής διατάξεως. Κατά την αναιρεσίβλητη, η τελευταία αυτή απόφαση ουδόλως στηρίζει την εφαρμογή της θεωρίας της οικονομικής ενότητας εκ μέρους του αναιρεσείουσας. Η αναιρεσίβλητη επαναλαμβάνει τα επιχειρήματα που είχε προβάλει προηγουμένως όσον αφορά σχετικές αποφάσεις του Δικαστηρίου τα οποία συνάδουν κατ' ουσίαν με την ερμηνεία των κατώτερων ιεραρχικώς δικαστηρίων.

Εθνική και ενωσιακή νομοθεσία

- 9 Κατά το άρθρο 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά και απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και όλες οι μορφές εναρμονισμένης πρακτικής, που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς.
- 10 Κατά το άρθρο 7, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, πρόσωπο που έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος ως προς ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός.
- 11 Κατά το άρθρο 240, παράγραφος 1, του a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (νόμου CXXX του 2016, περί κώδικα πολιτικής δικονομίας), το δικαστήριο καταργεί αυτεπαγγέλτως τη δίκη, σε οποιοδήποτε στάδιο της, όταν:
- b)* μολοντί δεν πληρούνται οποιοδήποτε κριτήριο για την απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας στα ουγγρικά δικαστήρια, εντούτοις η εν λόγω δικαιοδοσία μπορεί να θεμελιωθεί στην εμφάνιση του εναγομένου, εκτός εάν:
- ba)* ο εναγόμενος δεν υπέβαλε υπόμνημα αντικρούσεως της αγωγής ή
- bb)* ο εναγόμενος άσκησε ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας του δικαστηρίου.

Η νομολογία του Δικαστηρίου

- 12 Έως τώρα το Δικαστήριο έχει εξετάσει επανειλημμένως με τη νομολογία του ζητήματα σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία σε αγωγές αποζημίωσης λόγω συμπράξεων.
- 13 Στην υπόθεση CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, σε σχέση με την εξακρίβωση του τόπου επέλευσης του ζημιογόνου γεγονότος, το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι η απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας που βασίζεται στο συγκεκριμένο κριτήριο εξαρτάται από τον προσδιορισμό, εντός της περιφέρειας δικαιοδοσίας του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υπόθεσης, συγκεκριμένου γεγονότος στο πλαίσιο του οποίου είτε συνήφθη οριστικά η σύμπραξη είτε συνήφθη συμφωνία που αποτελεί αποκλειστικώς το γενεσιουργό γεγονός της ζημίας που υπέστη αγοραστής (απόφαση της 21ης Μαΐου 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, σκέψη 50). Αντιθέτως, στην υπό κρίση υπόθεση, δεδομένου ότι οι συμφωνίες που συνιστούν τη σύμπραξη συνήφθησαν διαδοχικώς σε διαφορετικούς τόπους και με διαφορετικούς τρόπους, δεν κατέστη δυνατή η απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας τοιοιτοτρόπως. Συναφώς, η ζημία προκλήθηκε (παρήγαγε τα αποτελέσματά της) στον τόπο στον οποίο το ζημιογόνο γεγονός παράγει τα επιζήμια αποτελέσματά του.

- 14 Με την απόφαση flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η έννοια του τόπου επέλευσης του ζημιογόνου γεγονότος δεν μπορεί να ερμηνευθεί διασταλτικώς ώστε να περιλαμβάνει κάθε τόπο στον οποίο θα μπορούσαν να γίνουν αισθητές οι επιζήμιες συνέπειες ενός γεγονότος που έχει ήδη προκαλέσει ζημία, η οποία έχει πράγματι επέλθει σε άλλον τόπο, ήτοι δεν περιλαμβάνει τον τόπο στον οποίο ο ζημιοθής υφίσταται περιουσιακή ζημία που αποτελεί τη συνέπεια της αρχικώς επελθούσας ζημίας την οποία υπέστη εντός άλλου κράτους μέλους (απόφαση της 5ης Ιουλίου 2018, flyLAL-Lithuanian Airlines, C/27/17, EU:C:2018:533, σκέψη 32).
- 15 Η υπόθεση Tibor-Trans, C-451/18, ήταν η πρώτη προδικαστική παραπομπή σε σχέση με το λεγόμενο «καρτέλ των φορτηγών», στην οποία βασίζεται και η υπό κρίση υπόθεση. Με την απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, Tibor-Trans, C- 451/18, EU:C:2019:635, σκέψη 25, το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι η έννοια του «τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός» αφορά τόσο τον τόπο επέλευσης της ζημίας όσο και τον τόπο όπου συνέβη το γενεσιουργό της ζημίας γεγονός, οπότε ο εναγόμενος μπορεί να εναχθεί, κατ' επιλογήν του ενάγοντος, ενώπιον του δικαστηρίου του ενός ή του άλλου εκ των δύο αυτών τόπων. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε επίσης ότι η προβαλλόμενη σε εκείνη την υπόθεση της κύριας δίκης ζημία οφείλεται κατ' ουσίαν στις επιπλέον δαπάνες που καταβλήθηκαν εξαιτίας του τεχνηέντως υψηλού τιμήματος και, ως εκ τούτου, συνιστά άμεση συνέπεια της παράβασης του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και, επομένως, άμεση ζημία δυνάμενη να θεμελιώσει, κατ' αρχήν, τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους μέλους εντός του οποίου επήλθε (απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, Tibor-Trans, C-451/18, EU:C:2019:635, σκέψη 31). Σε περίπτωση, όμως, κατά την οποία η αγορά που θίγεται από την αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορά ευρίσκεται εντός του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου υποστηρίζεται ότι επήλθε η προβαλλόμενη ζημία, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο τόπος επέλευσης της ζημίας, όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 7, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, ευρίσκεται σε αυτό το κράτος μέλος (απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, Tibor-Trans, C-451/18, EU:C:2019:635, σκέψη 33). Η λύση αυτή πληροί, πράγματι, τους σκοπούς της εγγύτητας και της προβλεψιμότητας των κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας, καθόσον, αφενός, τα δικαστήρια του κράτους μέλους εντός του οποίου ευρίσκεται η επηρεαζόμενη αγορά είναι στην καλύτερη θέση να επιληφθούν τέτοιων αγωγών αποζημιώσεως και, αφετέρου, επιχείρηση που βαρύνεται με συμπεριφορές αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού μπορεί ευλόγως να αναμένει να εναχθεί ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου στον οποίο οι συμπεριφορές αυτές νόθευσαν τους κανόνες περί υγιούς ανταγωνισμού (απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, Tibor-Trans, C-451/18, EU:C:2019:635, σκέψη 34).
- 16 Στην υπόθεση Volvo κ.λπ., C-30/20, το Δικαστήριο ανέπτυξε περαιτέρω τη νομολογία του και αποφάνθηκε ότι το άρθρο 7, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια έχει την έννοια ότι, σε αγορά θιγόμενη από αθέμιτες συμφωνίες περί καθορισμού και αύξησης των τιμών των αγαθών, έχει διεθνή δικαιοδοσία και είναι κατά τόπον αρμόδιο να εκδικάσει, με βάση τον τόπο επέλευσης της ζημίας, αγωγή για την αποκατάσταση ζημίας προκληθείσας από αυτές τις αντίθετες προς

το άρθρο 101 ΣΛΕΕ συμφωνίες είτε το δικαστήριο εντός της περιφέρειας δικαιοδοσίας του οποίου η επιχείρηση που θεωρεί ότι ζημιώθηκε αγόρασε τα αγαθά τα οποία αφορούν οι εν λόγω συμφωνίες είτε, σε περίπτωση που η επιχείρηση αυτή πραγματοποίησε αγορές σε περισσότερους τόπους, το δικαστήριο στην περιφέρεια δικαιοδοσίας του οποίου βρίσκεται η έδρα της επιχείρησης (απόφαση της 15ης Ιουνίου 2021, Volvo κ.λπ., C-30/20, EU:C:2021:604, σκέψη 43).

- 17 Στην υπόθεση Sumal, C-882/19, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ο ζημιωθείς από αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού πρακτική επιχείρησης δύναται να ασκήσει αγωγή αποζημίωσης αδιακρίτως κατά της μητρικής εταιρίας στην οποία η Επιτροπή έχει επιβάλει, με απόφαση, κυρώσεις λόγω της πρακτικής αυτής ή κατά θυγατρικής εταιρίας αυτής την οποία δεν αφορά η εν λόγω απόφαση, εφόσον οι εταιρίες αυτές αποτελούν, από κοινού, μία οικονομική ενότητα (απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, σκέψη 67). Σε περίπτωση κατά την οποία η αγορά που θίγεται από την αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορά ευρίσκεται εντός του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου υποστηρίζεται ότι επήλθε η προβαλλόμενη ζημία, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο τόπος επέλευσης της ζημίας, όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 7, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, ευρίσκεται σε αυτό το κράτος μέλος (απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, σκέψη 66).

Σκεπτικό της διατάξεως περί παραπομπής

- 18 Το Κύρια (Ανώτατο Δικαστήριο) εκτιμά ότι η απάντηση στα υποβαλλόμενα προδικαστικά ερωτήματα είναι αναγκαία τόσο για την επίλυση της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί όσο και για σκοπούς ομοιόμορφης ερμηνείας και εφαρμογής του άρθρου 7, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια. Δεν υπάρχει συναφώς πάγια νομολογία του Δικαστηρίου ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι οι ενδεχόμενες απαντήσεις δεν «αφήν[ουν] περιθώριο για καμία εύλογη αμφιβολία» (απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 1982, Sri CILFIT κ.λπ., 283/81, EU:C:1982:335, σκέψη 21).
- 19 Κατά το δευτεροβάθμιο δικαστήριο που εξέτασε την υπό κρίση υπόθεση, τα συγγρικά δικαστήρια δεν έχουν διεθνή δικαιοδοσία για να επιληφθούν της αγωγής που άσκησε η μητρική εταιρία. Κατά τη γνώμη του, η εκδίκαση από τα συγγρικά δικαστήρια των αξιώσεων αποζημίωσης εταιριών με έδρα, ως επί το πλείστον, την αλλοδαπή οι οποίες απορρέουν από συμβάσεις σχετικές με μηχανοκίνητα οχήματα συναφθείσες εκτός της Ουγγαρίας θα παραβίαζε τις αρχές της οικονομίας και της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας. Εξάλλου, η αναιρεσείουσα δεν μπορεί να θεωρηθεί έμμεσος αποκτών τα φορτηγά, τη δε ζημία δεν υπέστη η μητρική εταιρία, αλλά οι θυγατρικές της· η μητρική εταιρία υπέστη μόνον οικονομική ζημία η οποία δεν θεμελιώνει τη διεθνή δικαιοδοσία του δικαστηρίου στην περιφέρεια δικαιοδοσίας του οποίου βρίσκεται η έδρα της εν λόγω εταιρίας ως τόπος στον οποίο επήλθε το ζημιογόνο γεγονός.

Προκειμένου να δικαιολογήσει την απονομή της διεθνούς δικαιοδοσίας στα ουγγρικά δικαστήρια, η αναιρεσείουσα δεν προβάλλει αποκτήσεις πραγματοποιηθείσες στην Ουγγαρία, αλλά επικαλείται το επίκεντρο της οικονομικής δραστηριότητας και των συμφερόντων του ομίλου εταιριών, στοιχείο το οποίο δεν θεμελιώνεται η διεθνής δικαιοδοσία που προβλέπεται στο άρθρο 7, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια.

- 20 Δεν χωρεί αμφιβολία ότι, με τη νομολογία του, το Δικαστήριο διαμόρφωσε τη θεωρία της οικονομικής ενότητας, κατά την οποία ο ζημιωθείς από αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού πρακτική δύναται να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως κατά οιασδήποτε εκ των νομικών οντοτήτων που είναι μέλος του οικείου ομίλου επιχειρήσεων. Τοιουτοτρόπως, για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής του δικαίου του ανταγωνισμού, ο ζημιωθείς έχει τη δυνατότητα να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως είτε κατά της μητρικής εταιρίας είτε κατά θυγατρικής της, ανεξαρτήτως του σε ποια εξ αυτών η Επιτροπή καταλόγισε, συγκεκριμένα, με την απόφασή της, την παραβίαση του δικαίου του ανταγωνισμού (απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800).
- 21 Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα μέλη της σύμπραξης, δεν μπορούν να αγνοήσουν το γεγονός ότι οι αγοραστές των επίμαχων αγαθών είναι εγκατεστημένοι στην αγορά που θίγεται από τις αθέμιτες πρακτικές και, επομένως, πρέπει να έχουν υπόψη, βάσει της απαίτησης προβλεψιμότητας, ότι μπορεί να εναχθούν στο έδαφος οποιουδήποτε εκ των θιγόμενων κρατών μελών (απόφαση της 15ης Ιουλίου 2021, Volvo κ.λπ., C-30/20, EU:C:2021:604, σκέψεις 38 και 42).
- 22 Εντούτοις, το Δικαστήριο δεν έχει αποφανθεί ακόμη σχετικά με το αν, στο πλαίσιο της ερμηνείας του άρθρου 7, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, η θεωρία της οικονομικής ενότητας εφαρμόζεται επίσης στον ζημιωθέντα.
- 23 Το Κύρια (Ανώτατο Δικαστήριο) επίσης δεν έχει αποφανθεί ακόμη σε καμία υπόθεση επί του εγερθέντος νομικού ζητήματος, μολονότι εκκρεμούν επί του παρόντος ενώπιόν του πλείονες υποθέσεις με ανάλογο αντικείμενο και, επομένως, θα πρέπει οπωσδήποτε να δώσει απάντηση σε αυτό.
- 24 Το Κύρια (Ανώτατο Δικαστήριο) θεωρεί χαρακτηριστικό της υπό κρίση υπόθεσης το γεγονός ότι, λαμβανομένης υπόψη της ένστασης ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας που άσκησε η αναιρεσίβλητη, τα κατώτερα ιεραρχικώς δικαστήρια αποφάσισαν να καταργήσουν τη δίκη με το σκεπτικό, ειδικότερα, ότι η μητρική εταιρία δεν υπέστη ζημία και ότι δεν μπορούσε να επικαλεσθεί τη ζημία που υπέστησαν οι θυγατρικές της ως έμμεση ζημία. Μολονότι τα ζητήματα αυτά αφορούν την ουσία της υπόθεσης, πρέπει εντούτοις να απαντηθούν προκειμένου να προσδιορισθεί το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία, δεδομένου ότι, ως προκαταρκτικό ζήτημα, πρέπει να εξακριβωθεί αν η διεθνής δικαιοδοσία των ουγγρικών δικαστηρίων θα μπορούσε να θεμελιωθεί βάσει της έδρας της μητρικής εταιρίας ως τόπου στον οποίο επήλθε η ζημία κατά την έννοια του

άρθρου 7, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες Ια, ήτοι αν η θεωρία της οικονομικής ενότητας μπορεί να εφαρμοσθεί a sensu contrario και με ποιον τρόπο.

- 25 Χαρακτηριστικό των πραγματικών περιστατικών της υπό κρίση υπόθεσης είναι επίσης το γεγονός ότι, κατά το διάστημα εφαρμογής της σχετικής με τις τιμές σύμπραξης που διαπιστώθηκε με την απόφαση της Επιτροπής, δεν ανήκαν όλες οι θυγατρικές στη μητρική εταιρία και, επομένως, οι εν λόγω εταιρίες δεν ήταν επίσης μέλη του ομίλου εταιριών όταν πραγματοποίησαν τις αποκτήσεις που αποτελούν αντικείμενο της διαφοράς. Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι η έδρα της μητρικής εταιρίας μπορεί να αποτελέσει, ως τόπος στον οποίο επήλθε η ζημία, νομικό κριτήριο για τη θεμελίωση της διεθνούς δικαιοδοσίας για την εκδίκαση των αξιώσεων αποζημιώσεως που αφορούν ζημίες που υπέστησαν οι θυγατρικές της, εγείρεται το ζήτημα αν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι, κατά τον χρόνο επέλευσης της ζημίας, δεν ανήκαν όλες οι εταιρίες στη μητρική εταιρία.

[παραλειπόμενα]

Βουδαπέστη, 7 Ιουνίου 2022.

[υπογραφές]

[παραλειπόμενα]